

שיחות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בפ"ד

עלון 425
פרשת בשלח
שבת שירה
תשע"ו

[שיעור בפרי הארץ פר' בשלח חלק א – ב
נמסר במוצ"ש"ק פר' וארא בא תשע"ו]

לחיות באמת!

שהקב"ה מכין אותי להיות קשור אליו גם כשטוב לי, מחמת שאני חי גם אז את זמן המצוקה שהייתי בו, בבחינת וחסאתי נגדי תמיד, ומכאבי נגדי תמיד, גם עכשיו כשאני זוכה לשויותי ה' לנגדי תמיד. המטרה היא שאדם יחיה שויותי ה' לנגדי תמיד, באופן כזה שיזכור כל הזמן כשטוב לו והוא מצליח, את המציאות שבכח יכול היה להיות כעת במצב הזה של חסאתי ומכאבי וכדומ', וזה שהוא אינו שם זה משום שהקב"ה נותן לו רחמים, ולא בזכות גדולתו.

במצרים היה מצב שרק כשהיה רע צעקו לה' כי כך הורגלו שכשכואב – צועקים אולם כשהיה הכל בסדר שכחו מה'. ממילא יש לחשוש שגם לכשיכנסו לארץ ותרבה הטובה של ארץ זבת חלב ודבש, ישכחו מנותן הטובה. והקב"ה חפץ

תקציר השיעור משבוע שעבר: (תחילת הפרי הארץ). הפרה"א מבאר את מהלך הפסוקים, ויסיב אלקים את העם דרך ים סוף... 'פן ינחם העם וישבו מצרימה'. מדוע הקב"ה לא לקח את בני ישראל ישירות לארץ ישראל? כדי שיהיו רגילים ליראת העונש. כדי להבין משפט זה, אנו צריכים לדעת שיראת העונש היא חלק בלתי נפרד ממהלך מובל מראש של הכרה בהנהגת ה' ודבקות בהשי"ת.

כל עוד היו בני ישראל במצרים היו צועקים לה' מרוב הצרות, אך ברגע שהיה להם קצת מנוחה, הגוף כבר פעל באופן אוטומטי לדאוג לעצמו בבחינת כחי ועוצם ידי... פעולת הסיבוב שסיבב הקב"ה את עם ישראל היתה בכדי שילמדו לצעוק כשרע, אולם לאחר מכן יפנימו את המושג שאם רע לי זוהי הכנה

בצעקתן של ישראל – כי צעקה זו היא הקשר של האדם עם הבורא ית'. ואע"פ שהיראה שעברו בני ישראל היא לא יראת הרוממות אלא יראת העונש שהיא יראה לכאורה חיצונית ולא שייכת לדבקות בה, כי הלא כשאדם מתפלל לה' שלא תחסר לו פרנסה או שיהיה לו ולמשפ' בריאות וכי איזה קשר בורא יש כאן הרי הכל טובת הנאה לאדם ותו לא? על כן עונה הפרה"א את הכלל הידוע שמתוך שלא לשמה בא לשמה. ובהמשך הפרשה מבאר זאת הפרה"א ביתר עומק, אך אנו נביא בקצרה את הרעיון הכללי.

עוד מוסיף הפרי הארץ לבאר, שלא רק שמתוך שלא לשמה בא לשמה אלא גם בתפילות שאינם לשמה יש בהם עבודת ה', משום שיראת הרוממות מתחילה בדרגות. ואם נשאל מהי הדרגה בשלא לשמה? התשובה היא שכשאדם יודע ומכיר בכך שרק מהקב"ה הוא יכול לבקש את צרכיו הפרטיים וכמו שמדרג הפרי הארץ שבעת צרה אדם יודע ג' דברים – 'מאיתו הוא, בידו להושיע, ושומע צעקה. **החידוש הגדול הוא שיהודי בכל מצב בו יהיה, בעת שתודמן לפניו עת צרה חלילה – תמיד יגיע בסופו של דבר לצעוק ולהכיר בהשי"ת!**

"והנה אמת ואמונה היא שעמדה לאבותינו ולנו, בשכר אמונה נגאלו וצדיק באמונתו יחיה"... אמת ואמונה. יש לדייק בלשון הפרי הארץ זי"ע מה ראה להכניס כאן לשון 'אמת', הרי אנו מדברים מאמונה, ואמת זו מה קשורה עניינה לאמונה?

נפתח בהקדמה מספרו של ר' גדליה סגל שליט"א 'ילקוט מאמרי האמונה'. כתוב ביציאת מצרים שבני ישראל אכלו את הפסח בחיפזון. ורש"י מבאר 'בבהלה ובמהירות'. ויש להבין, מילא במהירות מובן שהיו צריכים להזדרז לצאת ממצרים ככתוב 'נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם', כמי שיוצאים לדרך. אך בהלה זו מה טיבה? ממי יש להם להיבהל, הלא פרעה עמד עליהם שייצאו כבר וא"כ ממה יש להם לפחד? ומבאר, כידוע שבנ"י היו שקועים במ"ט שערי טומאה ועוד מעט קט היו נכנסים בשער הנון שמשם אין הצלה עוד. ועוד זה מניסיו של הקב"ה – כלומר

כתוב בתהלים 'תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו', ומבארים בשם הבעש"ט הק' משל למלך שאמר לכמה מאוהביו שיבקשו ממנו משהו ממה שיחפצו. אחד ביקש כסף כמלוא ביתו והשני ביקש שררה... היה שם חכם אחד שאמר למלך: אני מבקש את המלך עצמו, שבכל פעם שארצה להיכנס לפני המלך יניחוני. שמח המלך מאוד וקיים את בקשתו, כי אותם האחרים אמנם קיבלו מהמלך את רצונם וחפצם שרצה המלך להעניק להם. אך אותו החכם ביקש את קרבת המלך, את הדבקות במלך, וזו שמחה הכי גדולה למלך.

'תפילה לעני כי יעטוף', מהו מבקש? 'ולפני ה' ישפוך שיחו'. שיוכל תמיד להתפלל לפני ה'. כמו כן מתוך שלא לשמה בא לשמה – אדם מבקש על פרנסה וכו' עד שמגיע להשגה שסוף כל סוף הוא זוכה לדבר עם הבורא וא"כ חבל 'לבזבו' את ההזדמנות הזו על דבר של מה בכך, עדיף כבר שידבר מעניינים גבוהים יותר של דבקות בה'.

זה עצמו שהגיעו לשער המ"ט זהו אחד מהניסים שעשה הקב"ה עם בני ישראל, כי לכאורה יש לתמוה וכן שואל הבעש"ט הק', מדוע היה הקב"ה צריך להורידם כ"כ למטה למ"ט שערי טומאה ומדוע לא מספיק שיירדו למ' שערים? אך הרעיון הוא שהקב"ה רוצה ללמד את בני"י שיחיו כל הזמן בפחד הזה שהם על סף תהום ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. וכבר אמר ר' אשר זי"ע 'שהפחד הכי גדול שיש לצדיק אמת שלא יגשם וישכח שום רגע מחייו שהקב"ה מחיה אותו'... משום שרגע אחד כזה כבר מחזיר אותו בחזרה לבחינה של מצרים.

א"כ מובן שהבהלה שכתב רש"י פירושה הפחד הזה שכל הזמן יחיו עם קשר בורא. כי ברגע שאדם לוקח לעצמו את הקרדיט הוא כבר חוזר למצרים וצריך שוב גאולה. וכמו כן אומר השפ"א על כן ישנם חמישים פעם בהם אנו אומרים במצוות שונות זכר ליציאת מצרים, כי זו נקודת הפתיחה לדרך של דבקות בה'. ובכל מצוה כדי שאדם לא יגשם אותה צריך להיזכר היכן היה? במ"ט שערי טומאה. והקב"ה הוציא אותו משם וזיכה אותו במצוות... וזו התשובה גם על מה ששאלנו מדוע היו צריכים להוריד אותם כ"כ למטה, משום שאם היה הקב"ה מוריד אותם רק למ' שערי טומאה, היה כל אחד אומר שמשער המ' ומטה שם אין מצב שהוא יפול כי יש לו את הכוחות. וכמשל – אם נגיד למישהו שהוא רוצח או כל דבר מוסרי אחר שאדם נורמלי לא עושה – הרי ברור שכל אדם יתנגד ולא יהיה מסוגל להמחיש לעצמו כזה מן משל. אך אנחנו לומדים כאן שכל אדם יכול להגיע ממש עד מ"ט שערי טומאה אלא

בשם האור החיים הק' מובא, 'משכו וקחו לכם' משכו ידיכם מע"ז. ולכאורה מק' כיצד נכנס פה ע"ז? אלא כפי שבפסח אפי' משהו חמץ כבר אסור, כך כל שכחה הכי קטנה של הנהגת ה' יוצרת נתק כזה בבחינת ע"ז של מצרים. מספרים ששאלו את הרב מבריסק זצ"ל מתי היתה מכת בכורות? ואם תאמר בחצות, כיצד נהיה דבר זה שהרי לפני חצות עדיין אין זה חצות ונקודת חצות עוברת חולפת ביעף? ענה הרב מבריסק: באמת אין אנו יודעים את הדקה הנכונה אך מה שברור הוא שלפני נקודת חצות כולם היו חיים, ולאחר חצות כולם היו מתים! עפ"ז אפשר לחדד גם הנקודה שביארנו כאן, כל זמן שאדם חי את האמת שלו שהוא חייב לעזר אלוק ממעל, אזי הוא מחוץ למצרים. אך בו ברגע שהוא מרשה לעצמו להתנתק מהסכנה באותו הרגע הוא כבר שוב במצרים, ואז צריך לעבור את התהליך של חטאתי או מכאבי נגדי תמיד כדי לחזור למצב של שיויתי ה' לנגדי תמיד...

עם ישראל היו כל שניה בפחד ובהלה שמא יחזרו למצב שהיו במצרים כמו אדם שעומד על סף התהום ובכל שניה הוא נזהר וחי את הסכנה שלו שיכול ליפול לתהום. כמו כן בני ישראל אכלו את הפסח בחיפזון כזה של בהלה שהיא בהלה חיובית כי כשאדם חי את הסכנה, אז הוא יכול לחיות באמונה.

וצריך חלילה לעבור מכות ותזכורות כדי
לצאת משם בשנית. זה מה שמחדש הפרי
הארץ זי"ע "והנה אמת ואמונה" – כשאדם חי
את האמת יכול לבוא לאמונה. ששם הקב"ה
לא יתן לו ליפול. כי כל הנפילה באה כדי לתת
לאדם תזכורת שהוא לא חי באמונה מחמת
שלא חי באמת של עצמו. (המשך יבוא אי"ה)

כל זה מבאר לנו שכשאדם חי את האמת של
עצמו, כשהוא חי את הסכנה אז הוא יכול
לחיות גם באמונה, אך כשאדם חושב שהוא
יכול לבד לעשות ומגדל את עצמו בתורה
מצוות ומעשים טובים ומסתובב בהרגשה של
כחי ועוצם ידי, אז הוא לא חי את האמת
וממילא הוא עמוק בתוך המצרים של עצמו

(נכתב צ"י ר' נפתלי פינטו הי"ו)

לצ"ן ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל